

Løb kastet mange over paa Fattigvæsenet, uden at de paagældende have kunnet være sig noget andet bevidst, end at de have villet arbejde, og arbejde paa den Maade, som fra gammel Tid ansaas for berettiget der i Eggen lige indtil 1879. Fiskeriet drives ogsaa som Bierherv af en Masse Mennesker, som nu ikke kunne have med det at gøre efter den Maade, hvorpaa Fiskeriprivilegiet hævedes. Desuden have disse Folk maattet føre Processer, som, selv om den vedkommende Sagfører førte selve Processerne gratis for dem, dog i Omkostninger, Gebyrer o. s. v. har medført Byrder, som efter deres Forhold ikke ere saa ganske smaa endda. Navnlig den hele Uffiskerhed, den pinaagtige Tilstand, ved hvilken man ikke ved, hvor langt ens Fod tør gaa, og hvor vidt ens Net strækker sig, over en yderst skadelig Indflydelse baade i økonomisk og moralsk Henseende, saa at Statsmyndighederne kunne have al Grund til at søge snarest muligt at tilvejebringe en Forandring deri. I det man gik til denne Foranstaltning, som vi Forespørgere gerne vilde ønske, nemlig Nedsættelsen af en Kommission til Undersøgelsen af disse Forhold derovre, og til at fremkomme med eventuelle Forslag til en Afsløsning, er dermed intet som helst præjudiceret med Hensyn til Fremtiden. Det er muligt, at den Sum, som man maaste vil naa til, vil forekomme mange for stor, men selvfølgelig er der jo ikke Tale om, at man fra nogen Side binder sig til noget bestemt i saa Henseende, men jeg vil dog mene, at det vilde være et Krav, som den fattige Befolkning der med Netten kan stille til Lovgivningsmagten, at man strækker sig saa vidt, som det overhovedet er muligt, for at skaffe dem Net til frit og uhindret at udøve det Erhverv, som sandelig ikke er for indbringende, ikke er at misunde dem, men som de i tidligere Tid dog have haft et jævnt og tarveligt Udkomme ved, og som i mange Eder har skaffet adskillige hundrede Mennesker, hvis Hovederhverv ikke er Fiskeri, et saare kærkomment, ja for manges Vedkommende ligefremt nødvendigt Tilskud til deres sædvanlige Arbejdsfortjeneste. Der er jo ikke Tvivl om, at hvis Fiskegaarden kommer bort, og Privilegiet som Sølge deraf forsvinder, vil der først være skaffet Betingelserne for, at Gudenaagen og Randers Fjord, som fra Naturens Haand har saa udmærkede Vilkaar for at give et rigt og frugtbringende Fiskeri, derved kunne blive, hvad de burde være som Fiskevande. Selv om Staten ikke vil gaa til Anlæg af en Udflækningsanstalt eller direkte gøre noget der, vil dog det, at

de kunstige Hindringer bortryddes, allerede være af overordentlig Betydning. Maaste vil man gøre den Indvending, at saa maatte der en Regulering af Forholdene til; thi et fuldstændig frit Fiskeri kan ikke finde Sted, da Fiskebestanden saa vilde blive paa det nærmeste udryddet. Derimod frembyder jo imidlertid Fiskeriloven det fornødne Korrektiv. Der maa for dette Fiskevands Vedkommende vedtages Fiskerivedtægter og Regulatorer efter Reglerne i Fiskeriloven. I øvrigt tror jeg, at de paagældende selv indse Nødvendigheden deraf, og ville være villige til at gaa ind derpaa. Med disse Ord skal jeg anse Forespørgselen for modtaget, og afventer en yderligere Udtalelse angaaende Sagen, og da navnlig et velvilligt Svar fra den højtærede Minister.

Indenrigsministeren (Hørring): Randers Fjord og den nedre Del af Gudenaagen er utvivlsomt det Fiskevand her i Landet, som er rigest paa Fisk, men lige saa utvivlsomt er det, at det ogsaa er det Fiskevand, som er rigest paa Strid og Ufred. Der har lige fra det 17de Aarhundrede indtil vore Dage været en Kamp derovre, der har givet Anledning til Udfærdigelse af en Række kongelige Anordninger, Nedsættelse af Kommissioner og Afgivelse af Domme, og Tilmættet for alle disse forskellige Afgørelser har ganske vist været det Privilegium, som har været knyttet til Frisenvold Laksogaard. Dette Privilegium stammer fra et Skøde af 1661, som gav Køberen af Ejendommen en Ret til Laksogaardsfiskeri og Fiskevandet i Randers Fjord som særskilt Ejendom — det var Staten, der solgte den. Den ærede Ordfører har i øvrigt givet en Udvikling af, hvorledes denne Ret har været omtvistet i Tidernes Løb, og jeg skal ikke komme ind derpaa, men skal kun fastslaa, at efter den sidste Højesteretsdom af 1889 stiller Forholdet sig saaledes, at Laksogaarden har en uomtvistelig Ret til at benytte den egentlige Laksogaards Fiskeri-Indretning, der spænder fra den ene Bred af Laen til den anden, derimod har Laksogaarden ikke — hvad der tidligere har været antaget efter Højesteretsdommen af 1883 — en udelukkende Eneret til Midtstrømsfiskeri i Laen og Randers Fjord, men paa den anden Side er det fastslaaet af Højesteret i 1889, at Laksogaardssejeren kan modsætte sig, at der i Hovedstrømslobet drives Fiskeri af andre, som ikke dertil maatte have særlig Adkomst, paa en saadan Maade eller med saadanne Redskaber, at Fiskenes Opgang til Laksogaarden derved vilde hindres eller hæmmes. Højesteretsdommen fastslaaer tillige, at Brugten af Vaad